

OROSZ ISTVÁN NYOMÁBAN

Búcsújárás Jászladányon IV. rész

3.6. Kegyhelyre érkezés, beköszönés

A kegyhelyre érkezés a búcsú egyik csúcspontja, hiszen a búcsúsok elérték céljukat, eljutottak Mátraverebélyre, oda ahova már egy éve vágnak vissza. Mikor megérkeznek a buszok akkor már várják az előző nap odaérkezettek őket. Kimennek elébük lobogókkal. A kegyhely pedig harangszóval üdvözlí a megérkezetteket. A bevonulás a kegyhelyre rendezetten történik, de semmiféle kialakult sorrend nincs. (22., 23. kép)

Mikor a kegyhely bejáratához érkeznek bazilika lelkésze egy kis beszédet mond. A ladányiak beköszöntőjét Szász Ferencné mondja már évek óta, az alábbiak szerint:

„Nehéz szívvel és epedő sóvárással vártuk e napot és boldog órát, midőn ismét megláthatjuk kedves szentkúti jó Anyánk, anyali orcádat. Otthon hagytuk családjunkat, hitvesünket gyermekeinket, szüleinket és ide siettünk, égi jó Anyánk hozzád, mert Isten után Téged szeretünk leginkább. Boldog szívvel indultunk a nagy útra, szívesen viseltük a nap hevét, a fellegek cseppjeit, az út fáradságát és porát: nem fájt, kő és szúrós tövis sebesítette a lábainkat, hiszen csak Terád gondoltunk, Téged kívántunk látni és boldogok voltunk, amikor hegyen és völgyön, rónákon és mezőkön, szent nevedet dicsérhettük és áldottuk. Örömkönnye csillogtak szemeinkben, meghajlottak térdeink, amidőn beléptünk e szent völgybe és megpillantottuk ékes templomod, amelyben századok óta tündökölsz és szerény trónodról osztogatod a bizalommal hozzád fordulóknak és esdeklőknek anyai kegyedet, a betegeknek gyógyulást, a vakoknak látást, a sántáknak és bénáknak járást, a szegényeknek segítséget, az árváknak gyámolítást, az özvegyeknek oltalmat, a szomorúaknak vigaszt, a szenvedőknek enyhülést, a csüggedőknek reményt és bátorítást, a bűnösöknek bocsánatot és áldott jobboldon ülő Jézusodnak kegyelmét nyújtod. S íme most édes jó Anyánk, itt vagyunk mi is méltatlan fiaid és leányaid, és mint megtérő bűnösök, arcra borulunk előtted, hogy kisírjuk magunkat és elpanaszoljuk bajainkat! Ó, fogadj mindnyájunkat anyai kebledre és fődözz be szent palástoddal minket! Kihez is fordulnánk, hatalmas, csodatevő szentkúti Szűzanyánk, ha nem Hozzád?! Hisz Te vagy a keresztények segítsége, a bűnösök oltalma, szomorúak vigasztalója, árvák, özvegyek gyámola, betegek gyógyítója és mindnyájunk kedves Édesanyja. Íme, térdreborulva, alázatos szívvel átnyújtjuk Neked községünk hódolatát, szeretetét, az otthonmaradottak bánatát, hogy el nem jöttek velünk, a betegek és elaggottak esdeklését, az árvák és özvegyek jajkiáltását, az elhagyottak és üldözöttek keserveit, a bűnösök megtört szívét és könnyeit, a gyermekek ártatlan lelkét, az igazak hűségét, temetőben porladó kedveseink esdő fohászatát. Ó, drága szentkúti Édesanyánk, vedd kedvesen mindezeket és

hallgasd meg kérésünket! Tárd ki anyai szent karjaidat és éreztesd velünk jószágodat... Ó, milyen boldogak és szerencsések is vagyunk, hogy közeledben lehetünk, csodálatos szeplőtlen Szűzanya Mária! De jó is nekünk itt lenni! Hisz itt a mennyország előcsarnoka, a kegyelmek tárháza! Szentül akarjuk eltölteni itt tartózkodásunk minden percét. Töredelmes szívvel kívánjuk megtisztítani a bűnbánat szentségében lelkünket, hogy bűneink kötelékéből feloldozva, méltó buzgósággal vehessük magunkhoz áldott isteni szent Fiadat, az Úr Jézust, mi Megváltónkat, a legméltóságosabb Oltáriszentségben Engedd, édes jó Anyánk, hogy veled Együtt szent Fiadat is a mennyekben örökre színről-színre láthassuk. Ámen.” [\[1\]](#)

Ezután az ő vezetésével, közösen énekelve vonulnak be a templomba. (24. kép)

Szűz Mária örömére

Jöttünk ide e szent helyre

Köszönteni jöttünk a

szép szűz Máriát az

egeknek királyné asszonyát

Megnyílt a templom ajtaja

Oda vár a Szűz Mária

Köszönteni jöttünk a

szép szűz Máriát az

egeknek királyné asszonyát

Messziről jöttünk el hozzád

Hogy meglássuk szelíd orcád

Köszönteni jöttünk a

szép szűz Máriát az

egeknek királyné asszonyát

Elmúlt egy év már felettünk

Hogy téged itt szemléltünk

Köszönteni jöttünk a

szép szűz Máriát az

egeknek királyné asszonyát

Oltárodhoz letérdelünk

Édesanyánk mert szeretünk

Köszönteni jöttünk a

szép szűz Máriát az

egeknek királyné asszonyát

A beköszönés után, az emberek a nagymiséig szétszélednek, bemennek a templomba a Mária-szoborhoz, imádkoznak, tesznek egy kis pénzt a perselybe. (25. kép) „A szoborhoz vágyakozva megy fel az ember, de már nyugodtan tud onnan lejönni. Olyan jó érzés, hogy az ember elmondhatta mi baja van.” [\[2\]](#) Fontosnak tekinthető a Szentkúton történő

gyónás, amit a búcsúsok elvégeznek – ami a búcsú része egyben –, hiszen ilyenkor idegen papnak gyónnak, nem az otthoninak, és az megvallásuk szerint teljesen más. Mivel ilyenkor nagy tömeg van, a kegyhely papjai nem bírják az összes hívőt meggyóntatni, ezért Budapestről a Mártírok útjáról jönnek le ferencesek, hogy legyen gyóntató segítség.

Kiemelt szerepe van a kegyhelyen történő misemondatásra, amit mindenki befizethet a templom előtt. (26. kép) Sokan nemcsak maguknak mondatnak misét, hanem otthon összegyűjtik az otthonmaradott szomszédoktól, ismerősöktől, hogy azok kikért akarnak misét mondatni, és befizetik helyettük. A mondatott misék száma nagyon változó.

„Mikor élt még az anyám, akkor mindig megkért, hogy mondassak érte misét, és legtöbbször úgy adattam be, hogy 'A Szűzanya segítségét kérjük Jászladányon', nem mondtam én nevet, én nem szoktam így belemondani nevet, de kifejezetten a ladányi búcsúsokért is van mondatva mise. Mikor hazaérünk, akkor mondatunk misét hálából, hogy visszatértünk.” [\[3\]](#)

„Van olyan, hogy nyolc misét is mondatok. A családomért, minden elhalt hozzátartozómért.” [\[4\]](#)

„Sokan mutatnak be misét az elhunytakért, föliratkoznak ott. Direkt arra pályáznak, hogy majd elmegyek Mátraverebélyre és a Szűzanyának fizetünk be és ott mondatunk misét.” [\[5\]](#)

„Én sokat mondatok, mert összeszedem a szomszédaimét is és akkor azt egybe befizetem, mondatok a szüleimért, apósomért. Előtte összeszedem a pénzt a misére szomszédoktól.” [\[6\]](#)

„Az uramért és az anyósomért fizetek be misét. Egy mise utóbb 500 forint, azelőtt éveken keresztül 400 Ft volt. Hát ugye drágul minden, de üzemeltetni kell a bazilikát, mindenre kell a pénz.” [\[7\]](#)

3.7. Ünnepi nagymise, körmenet, ájtatosságok

Az ünnep nagymiséje és az azt követő körmenet jelenti a búcsú csúcspontját. Emellé természetesen társul még a hivatalos szertartások és a népi ájtatosságok egész sora. A nagymiséét és szentmisét néha a ladányi papa tartja 10 órakor. Előtte már van három mise. Amennyiben az idő engedi a nagymise odakinn van a Mária-barlang előtt, és dél elmúlik mire vége van. A mise végeztével áldoz mindenki és felmegy a kegyképhez. A hely szelleme áthatja az egész nagymiséét is. „Sajnos engem mindig megköt az, hogy kevésbé tudtam mozogni. Elmondok magának egy esetet ami annyira szép volt. Tömve volt a templom, amikor eljön a szentáldozás ideje, hát ott a rengeteg nép között alig lehet kimenni, hogy odajussunk az oltárhoz áldozni, és észrevették az emberek, hogy én milyen nehezen mozgok. Képzelve el soha nem látott emberek nyújtották a kezüket, hogy megfogjanak engem, hogy kitudjak menni. Akkor érzi az ember, hogy Krisztusban mindnyájan testvérek vagyunk. Ilyenkor jut eszembe, hogy rettenetesen tudom szánni azokat az embereket, akiknek nem ér el a lelkéig a hit, ami az élet értelmét adja meg.” [\[8\]](#)

A nagymise végzetével a körmenet következik, melynek sorrendje az alábbi. Elől három keresztet visznek (a jászladányit, a jászalsószentgyörgyit és a mátraverebélyit), majd a zászlókat viszik. (27. kép) Utánuk a ministránsok mennek. Majd a baldachin (supellát) alatt következik az Oltáriszentség. Az egyházközségi képviselő tagok viszik a supellátot, a baldachin alatt az Oltáriszentséget a főcelebráns viszi – aki misézik – (28. kép) utána a hívek következnek énekelve. A kereszt és zászlóvivők személye állandó. „Valamikor a keresztet a Nagy Lajos vitte, mióta meghalt a Garics Erzsike viszi a keresztet, lobogót viszek én is meg a Zana Mancika, a supellátot meg azok viszik, akik itthon is szokták, Túri Sanyi, Donkó Laci, Donkó Lajos. A keresztet visszük mindig Ladányról, a lobogó onnan van.” [\[9\]](#) (29. kép)

A körmenetet követően már nincs meghatározott forgatókönyv, de mindenki a megszokott cselekvéssort járja végig. „A nagymise után elmegyünk szétnézünk, vásárolunk, aztán pedig a lourdesi ájtatosságot végezzük el, a lourdesi barlang előtt lenn a padoknál, majd két óra-fél három körül elmondjuk a litániát, aztán jövünk haza.” [\[10\]](#) (30. kép)

3.8. Szenteltvíz, csodás gyógyulások, búcsúkeresztség

A Mátraverebélyre érkező búcsúsok a Szentkút vizét különféle célokra használják. Leggyakoribb a mosakodás és a Szentkút vizének hazavitele. „Én még most is lemegyek a lourdesi kápolna mellé a patakhoz, levetem a cipőmet és megmosom a lábam.” [\[11\]](#) „A Mária-barlang előtt ott van a forrás. Négy evangélistának a képe van rajta a kúton, és ott jön vagy négy helyen a víz. Mind a négyből merítünk. (31., 32. kép) Onnan mindig hozunk üveg

vizet ki ennyit, ki annyit. Én egy literes üveggel szoktam hozni, ebből adok az unokáknak.

- Igyál a szentkúti vízből.

Megszentelem őket vele, és azt mondom az Atya, a Fiú, a Szentlélek nevében, a Szűzanya őrizzen meg benneteket.” [\[12\]](#)

A hazahozott vizet azután otthon betegségek ellen használják, meg lakást szentelnek vele. Ha fáj valakinek a lába vagy más akkor megkenik a szenteltvízzel, de használják szenteltvíztartóba is. „Van a fejem felett, ahol fekszek egy szenteltvíztartó, abba én mindig öntök, és este mikor lefekszek akkor meghintem magam, meg az ágyat is. Nekem olyan nyugodalmas éjszakáim szoktak lenni ettől.” [\[13\]](#) Sokan hoznak hozzátartozóiknak, otthonmaradott betegeknek ajándékba is. „Minden alkalommal hozok vizet Mátraverebélyről másoknak is, vannak akik megkérnek, szét szoktam osztani. Mivel a szentelt víztől gyógyult meg az a beteg pástoriú még régen. Úgy hiszik, hogy ez jó mindenfajta betegség ellen. Szerintem nem is a víz, hanem a hit által gyógyulnak meg az emberek.”

[\[14\]](#)

Szentkúton sok gyógyulás történt. Amit a hitelesség megállapítása után feljegyeztek az 'aranykönyvbe'. Minden adatot ki, miből, hogyan, mikor gyógyult fel. Már Szentmihályi Mihály is közöl 1797-es írásában 55 gyógyulást, amelyek 1682 és 1795 között történtek. [\[15\]](#) A mirákulumos könyvek országos feldolgozását Tüskés Gábor végezte el, bár ő kifejezetten a barokk kor gyógyulásaival foglalkozott.

[\[16\]](#)

Kutatásaim folyamán eddig csak egy jászladányi vonatkozású esettel találkoztam:

„Csirke Balázs és Fejes Anna jászladányi polgárszülők Viktória lánya 3 éves korában igen súlyosan megbetegedett lábaira. Bokái megdagadtak, majd mindkét lába sorvadni kezdett és a bénulás jelei mutatkoztak olyannyira, hogy már sem állni, sem járni nem bírt. A kislány sokat szenvedett. A jó szülők több ízben Budapestre vitték leánykájukat hírneves orvosokhoz, ahol gyógyulás helyett gépezetet kapott s ennek segítségével mégis vánszorgott. Kétévi hasztalan kezelés és kísérlet után a szomorú lelkű édesanya 1905 »áldozócsütörtökén« eljött Szentkútra, nagy bizalommal fohászkodott a csodatevő Szűzanyához leánykája gyógyulásáért. A szentkútból vizet vitt s azzal mosogatta otthon nyomorék kislánya lábait. Mosogatás közben az Úrangyalát imádkozta a kis beteggel. Amidőn negyedízben locsolgatta a szent vízzel leánykája sorvadtt lábait, pár pillanatra otthagyta a folyosón fekvőhelyén a beteget, hogy a víz

felszívódják azokon. De alig fordult vissza az anya a szobából, már hűlt helye volt a beteg leánynak, a gépezet azonban ott hevert. A megijedt anya hangosan kiáltozott leánya után, s mindenfelé kereste. Végre megtalálta a szomszédban a kis Viktóriát, amint nagy vígan szaladozott és ugrándozott játszópajtásaival immár teljesen felgyógyulva.” [\[17\]](#)

Érdekes, hogy a faluban is ismerik ezt az esetet, de nem az idézett könyv alapján. „Volt egy kislány a faluban. Béna volt, nem tudott járni. Az édesanyja elment a Szentkútra és megígérte Szűz Máriának, ha meggyógyul a lánya, minden évben gyalog elzarándokol oda. Hozott is egy demizson vizet. Azzal mosogatta a lány béna lábát. Egyszer az édesanya ment a szobába megnézni a gyerekét, nem volt sehol. Kereste mindenhol, kiszaladt az udvarra is. Ekkor látja, hogy a kicsi ott volt a szomszédban és a többi gyerekkel játszott. Ennek van vagy 70-80 esztendeje.” [\[18\]](#)

Mátraverebélyen elterjedt a búcsúkereszttség szokása, de ez megfigyelhető több búcsújáró helyen is, ahol szentkút vagy forrás található. A kegyhelyre első ízben zarándoklót, legyen gyermek, fiatal vagy felnőtt a szent helyen már többször járt búcsúsok a szentkút vizével megkeresztelik. „Ha viszünk gyereket Szentkútra, akkor azt ott megkereszteljük, és úgy hívjuk, hogy szentkúti keresztgyerek. Nekem is van egy kislány, akit megkereszteltem és azóta is úgy hív, hogy szentkúti keresztanyám. Ő a szomszédasszonyom unokája, nekem is van egy néni aki a szentkúti keresztanyám volt. Mikor megkereszteltem akkor 9 éves volt.” [\[19\]](#) „Nekem is van verebélyi keresztanyám, ez úgy zajlik, hogy odamennek a kúthoz egy pohárba engednek vizet. Megkereszteli a keresztgyereket és azt mondja, hogy én vagyok a verebélyi keresztanyád. Ez csak úgy egymás közt van.”

[\[20\]](#)

[\[1\]](#) Szász Ferencné a.k.

[\[2\]](#) Major Ferencné a.k.

[\[3\]](#) Tóth Lajosné a.k.

[\[4\]](#) Polgár Gellértné a.k.

[\[5\]](#) Polgár Ilona a.k.

[\[6\]](#) Szász Ferencné a.k.

[\[7\]](#) Major Ferencné a.k.

[\[8\]](#) Polgár Ilona a.k.

[\[9\]](#) Tóth Lajosné a.k.

[\[10\]](#) Sziráki Jenőné a.k.

[\[11\]](#) Szász Ferencné a.k.

[\[12\]](#) Donkó Lászlóné a.k.

[\[13\]](#) Major Ferencné a.k.

[\[14\]](#) Polgár Gellértné a.k.

[\[15\]](#) Szentmihályi M., 1797.

[\[16\]](#) Tüskés G., 1993

[\[17\]](#) P. Roznik R., 1939. 107.-108.

[\[18\]](#) Sebők Viktória a.k.

[\[19\]](#) Tóth Lajosné a.k.

[\[20\]](#) Szász Ferencné a.k.